

ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ: Εισαγωγή στην ψηφιακή προσβασιμότητα

Σελίδα 1 από 17

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Περιεχόμενα

1. ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ: Εισαγωγή στην ψηφιακή προσβασιμότητα	3
2.1 Τι είναι η προσβασιμότητα;	3
2.2 Ποιος επωφελείται της προσβασιμότητας (κοινό-στόχος)	4
2.3 Βασικές αρχές	7
2.4 Ένα παράδειγμα προσβασιμότητας: Διαχείριση της χρωματικής αντίθεσης	8
2.5 Ιστότοποι, έγγραφα και εφαρμογές	9
2.6 Ο ρόλος και τα πλεονεκτήματα της προσβασιμότητας στο πλαίσιο ενός οργανισμού	10

1. ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ: Εισαγωγή στην ψηφιακή προσβασιμότητα

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Πώς θα σπάσει ο πάγος: Πριν ξεκινήσει αυτή η ενότητα, ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από κάθε μαθητή να παρουσιάσει και να περιγράψει τον εαυτό του. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι εκείνος που θα ξεκινήσει παρουσιάζοντας τον εαυτό του για να δώσει το παράδειγμα στην υπόλοιπη ομάδα. Π.χ. «Το όνομά μου είναι Ursula von der Leyen, έχω ξανθά μαλλιά και φοράω ένα κοστούμι με παντελόνι. Βρίσκομαι στο γραφείο μου στις Βρυξέλλες στο Βέλγιο».

Οι μαθησιακοί στόχοι για αυτήν την ενότητα είναι οι εξής:

- Η βασική κατανόηση της προσβασιμότητας ως έννοιας.
- Η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις διάφορες ομάδες που η προσβασιμότητα μπορεί να επηρεάζει καθημερινά.
- Η ενίσχυση των δεξιοτήτων που αφορούν τα ψηφιακά στοιχεία στα οποία πρέπει να δείξουμε προσοχή σχετικά με την προσβασιμότητα.
- Η ικανότητα εντοπισμού βασικών ζητημάτων που σχετίζονται με την προσβασιμότητα.
- Ο εντοπισμός εργαλείων προσβασιμότητας σε συσκευές και διάφορα λογισμικά.
- Η κατανόηση των πλεονεκτημάτων που έχει η προσβασιμότητα για έναν οργανισμό.
- Η κατανόηση των πλεονεκτημάτων που έχει η προσβασιμότητα για τα άτομα και την κοινωνία.
- Η κατανόηση της σημασίας του ενταξιακού σχεδιασμού.

2.1 Τι είναι η προσβασιμότητα;

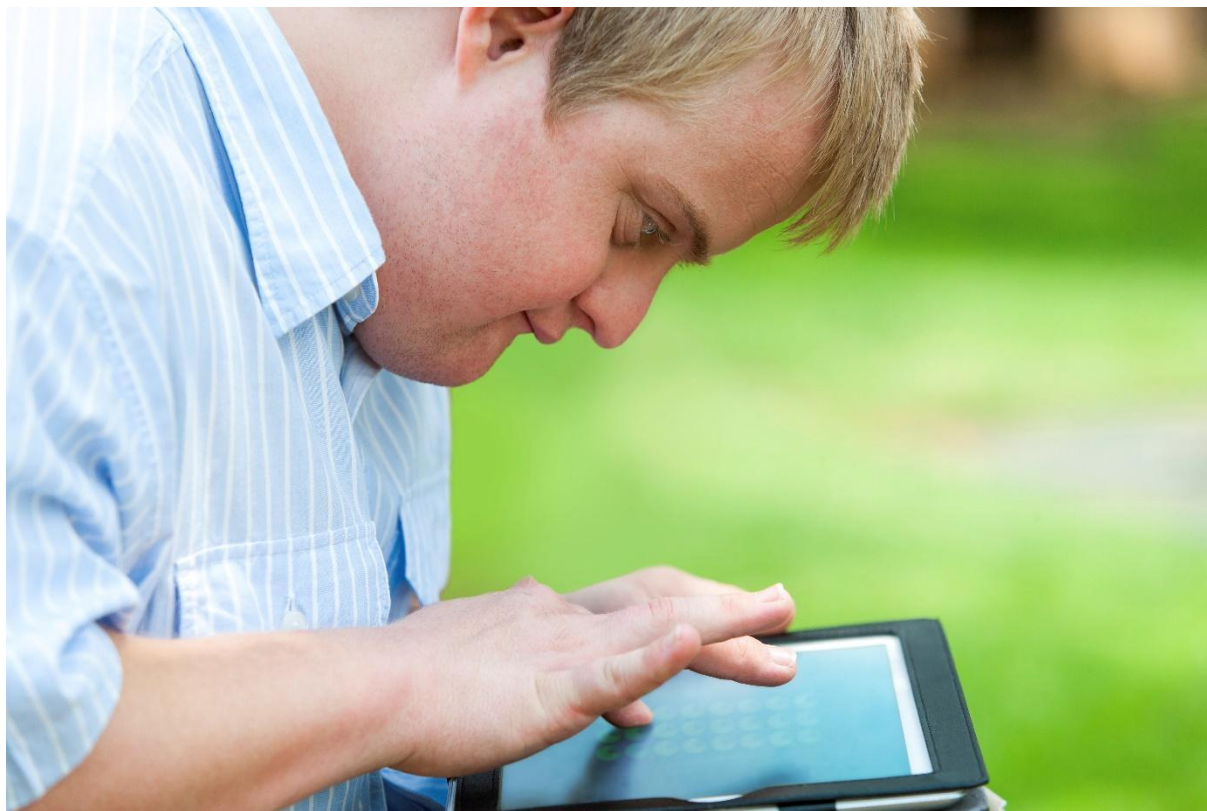
Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Προτού να εμβαθύνετε σε αυτό το κεφάλαιο, είναι σημαντικό να ελέγξετε να ελέγξετε τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις των μαθητών σχετικά με την προσβασιμότητα. Κάτι τέτοιο θα βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να προσαρμόσει το ρυθμό των εκπαιδευτικών συνεδριών ή να εντοπίσει συγκεκριμένες εκπαιδευτικές ανάγκες που πρέπει να καλύψει. Μπορεί να θέσει το ερώτημα, «Τι είναι η προσβασιμότητα για εσάς;».

Προσβασιμότητα είναι όταν όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από τις ικανότητές τους, μπορούν να συμμετέχουν στην κοινωνία όντας ανεξάρτητα. Μπορεί να αφορά σε οτιδήποτε. Από το να μπορούν τα άτομα να κινηθούν και να προσανατολιστούν στο φυσικό περιβάλλον, να αφομοιώσουν τις πληροφορίες μέχρι και να τους παραχθούν υπηρεσίες. Αλλά αφορά ακόμη, το πώς θα καταφέρουν να αντιμετωπίζονται θετικά και πώς θα έχουν την ευκαιρία να επικοινωνήσουν με τους δικούς τους όρους. Η προσβασιμότητα αφορά τη ζωή και το άτομο στην ολότητά τους.

Όσον αφορά τον ψηφιακό κόσμο, η προσβασιμότητα μπορεί να οριστεί ως την συνθήκη κατά την οποία όλα τα άτομα μπορούν να χρησιμοποιούν συστήματα

Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), υλικό, λογισμικό και εργαλεία, να εκτελούν υπηρεσίες και να κατανοούν οποιοδήποτε περιεχόμενο.

2.2 Ποιος επωφελείται της προσβασιμότητας (κοινό-στόχος)

Η προσβασιμότητα μας επηρεάζει όλους. Γεννιόμαστε διαθέτοντας ένα σύνολο σωματικών και νοητικών ικανοτήτων που διαφέρουν από άνθρωπο σε άνθρωπο. Εάν ζήσουμε για κάποιο σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα, πιθανότατα θα παρατηρήσουμε ότι οι αισθήσεις μας αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου, κάνοντάς μας να βλέπουμε, να ακούμε και να κινούμαστε με μικρότερη ευκολία συγκριτικά με όταν ήμασταν νεότεροι. Σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής μας, μπορεί να μας συμβεί ένα ατύχημα που θα μας καταστήσει ως άτομα με ειδικές ανάγκες, προσωρινά ή μόνιμα. Επιπροσθέτως, έρχονται και στιγμές στην ζωή μας που χρειαζόμαστε περισσότερο την προσβασιμότητα, για παράδειγμα όταν έχουμε άγχος ή πάσχουμε από κατάθλιψη.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι σύμφωνα με τους οποίους μπορούμε να προβούμε στην ομαδοποίηση και περιγραφή των αναπηριών. Στο παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα, χρησιμοποιούμε τις καταστάσεις χρήστη που αναφέρονται στο ευρωπαϊκό πρότυπο, το οποίο αποτελείται από τις ελάχιστες απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στον τομέα αυτό.

Οι καταστάσεις των χρηστών περιγράφονται αναλυτικότερα παρακάτω:

- Χρήση από μη βλέποντα άτομα

- Χρήση από άτομα με περιορισμένη όραση
- Χρήση από άτομα με δυσκολία διάκρισης των χρωμάτων
- Χρήση από μη ακούοντα άτομα
- Χρήση από άτομα με περιορισμένη ακοή
- Χρήση από άτομα χωρίς φωνητική ικανότητα
- Χρήση από άτομα με περιορισμένη ικανότητα χειρισμού αντικειμένων ή με περιορισμένη δύναμη
- Ελαχιστοποίηση του κινδύνου πρόκλησης των επιληπτικών κρίσεων εξαιτίας φωτοευαισθησίας
- Χρήση από άτομα με περιορισμένη γνωστική λειτουργία

2.2.1 Χρήση από μη βλέποντα άτομα

Οι χρήστες που έχουν διαγνωστεί ως τυφλοί ή έχουν σοβαρά προβλήματα όρασης έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, σε έγγραφα, ψηφιακά βιβλία κτλ χρησιμοποιώντας υποστηρικτική τεχνολογία όπως προγράμματα ανάγνωσης οθόνης (περιγράφονται στην ενότητα για την υποστηρικτική τεχνολογία). Η προσβασιμότητα για αυτήν την ομάδα μπορεί, για παράδειγμα, να σημαίνει ότι η διεπαφή του χρήστη πρέπει να συμμορφώνεται με τα τεχνικά πρότυπα και ότι η υποστηρικτική τεχνολογία μπορεί να ερμηνεύσει τον κώδικα, για να το χρησιμοποιήσει το άτομο.

2.2.2 Χρήση από άτομα με περιορισμένη όραση

Οι χρήστες που έχουν διαταραχές στην όραση αλλά μπορούν ακόμα να δουν, μπορούν να έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο του διαδικτύου κάνοντας χρήση της

υποστηρικτικής τεχνολογίας ή και χωρίς αυτήν. Για ορισμένους, η ενσωματωμένη μεγέθυνση είναι αρκετή ενώ άλλοι χρειάζονται ειδικό λογισμικό για εξαιρετικά υψηλά ποσοστά μεγέθυνσης. Βέβαια, κάποιοι προτιμούν να ακούσουν το κείμενο. Για παράδειγμα, η προσβασιμότητα για αυτήν την ομάδα ατόμων μπορεί να συμπίπτει με το γεγονός ότι ο γραφικός σχεδιασμός έχει πραγματοποιηθεί με ευέλικτο τρόπο, που επιτρέπει την μεγέθυνση.

2.2.3 Χρήση από άτομα με δυσκολία διάκρισης των χρωμάτων

Όταν ένας χρήστης πάσχει από αχρωματοψία σημαίνει ότι δεν μπορεί να ξεχωρίσει κάποια χρώματα. Για παράδειγμα, για αυτήν την ομάδα η προσβασιμότητα μπορεί να έχει την έννοια του γραφικού σχεδιασμού που χρησιμοποιεί κάποιον άλλο τρόπο, πέραν των χρωμάτων για να υποδηλώσει ένα νόημα. Στην περίπτωση, για παράδειγμα, που υπάρχουν δύο κουμπιά, ένα πράσινο που αντιστοιχεί στην επιλογή ΝΑΙ και ένα κόκκινο για την επιλογή ΟΧΙ, κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε πρόβλημα για τους χρήστες με αχρωματοψία. Ωστόσο, αν στα κουμπιά αυτά προστεθούν οι λέξεις ΝΑΙ και ΟΧΙ, οι δύο εναλλακτικές επιλογές γίνονται κατανοητές παρακάμπτοντας το ζήτημα της ικανότητας διάκρισης χρωμάτων.

2.2.4 Χρήση από μη ακούοντα άτομα

Χρήστες που έχουν γεννηθεί κωφοί συνήθως διαθέτουν την νοηματική γλώσσα ως την μητρική τους. Για αυτούς, οι γλώσσες που απεικονίζονται με γράμματα μπορεί και να θεωρηθούν «ξένες γλώσσες». Για τον λόγο αυτό, η προσβασιμότητα για την εν λόγω ομάδα μπορεί να αντιστοιχεί στην εναλλακτική της απόδοσης του περιεχομένου των κειμένων μέσω βίντεο ή σε άλλες μορφές οπτικής απεικόνισης.

2.2.5 Χρήση από άτομα με περιορισμένη ακοή

Οι χρήστες με περιορισμένη ακοή είναι εκείνοι που αντιμετωπίζουν τα συνηθέστερα προβλήματα όσον αφορά τα αρχεία ήχου ή βίντεο στο διαδίκτυο. Καθώς όλο και περισσότερες πληροφορίες διαδίδονται μέσω πολυμέσων, τα προβλήματα αυτά καθίστανται σημαντικότερα. Η προσβασιμότητα για αυτήν την ομάδα περιλαμβάνει την τοποθέτηση λεζάντων στα βίντεο και την εναλλακτική παροχής κειμένου για τα αρχεία ήχου.

2.2.6 Χρήση από άτομα χωρίς φωνητική ικανότητα

Οι ψηφιακές υπηρεσίες μπορεί να προκαλέσουν δυσκολίες στους χρήστες που παρουσιάζουν διαταραχές στην ομιλία ειδικά στις περιπτώσεις φωνητικής εισαγωγής πληροφοριών, όπως συμβαίνει στα αυτοματοποιημένα μηνύματα των τηλεφωνητών. Η προσβασιμότητα σε αυτές τις περιπτώσεις επιτυγχάνεται με την παροχή εναλλακτικών επιλογών. Η φωνητική εισαγωγή πληροφοριών μπορεί να λειτουργήσει αλλά πρέπει να δίνεται στον χρήστη και η δυνατότητα να πληκτρολογήσει την πληροφορία.

2.2.7 Χρήση από άτομα με περιορισμένη ικανότητα χειρισμού αντικειμένων ή με περιορισμένη δύναμη

Οι χρήστες με διαφορετικά είδη κινητικών διαταραχών μπορούν να χρησιμοποιούν διαφορετικά είδη υποστηρικτικής τεχνολογίας για την είσοδο πληροφοριών, να βασίζονται στην ενσωματωμένη υποστήριξη της προσβασιμότητας ή στο σχεδιασμό της

διεπαφής. Για αυτήν την ομάδα, η προσβασιμότητα μπορεί να εξασφαλιστεί εφόσον προβλέπεται ότι το μέγεθος των κουμπιών και των συνδέσμων είναι τέτοιο που θα μπορούν να τα πατήσουν, ακόμα και όταν χρησιμοποιούν μικρές συσκευές και ότι τα κουμπιά μεταξύ τους έχουν τέτοια απόσταση που θα αποφεύγεται το ανεπιτήδευτο πάτημά τους.

2.2.8 Ελαχιστοποίηση του κινδύνου πρόκλησης των επιληπτικών κρίσεων εξαιτίας φωτοευαισθησίας

Οι επιληπτικές κρίσεις φωτοευαισθησίας μπορούν να προκληθούν από φώτα που αναβοσβήνουν ή φώτα υψηλής αντίθεσης και σκοτεινά μοτίβα είναι εφέ που μπορούν να κάνουν οποιοδήποτε χρήστη να αισθανθεί αποπροσανατολισμένος, ή να βρεθεί σε σύγχυση ή να νιώσει αδιαθεσία. Στις μέρες μας, είναι λίγες οι ιστοσελίδες που χρησιμοποιούν τέτοιου είδους εφέ, επομένως αυτή η προσαρμογή αφορά, ενδεχομένως, περισσότερο τα παιχνίδια και τις μελλοντικές ταινίες. Η χρήση κινούμενων εικόνων και εφέ κίνησης μπορούν να προκαλέσουν αδιαθεσία ή διάσπαση της προσοχής του χρήστη.

2.2.9 Χρήση από άτομα με περιορισμένη γνωστική λειτουργία

Χρήστες με νοητικές διαταραχές μπορεί να αντιμετωπίζουν προβλήματα ως προς την αντίληψη και την λογική σειρά στην πλοήγηση των διεπαφών, στην προσοχή και την εστίαση, στην κατανόηση των περιεχομένων και στο κομμάτι της εκτέλεσης για το οποίο απαιτείται μεταξύ άλλων και η σωστή λειτουργία της μνήμης για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Η προσβασιμότητα για αυτήν την ομάδα ατόμων μπορεί να εξασφαλίζεται με την παροχή βίντεο και εικόνων ως εναλλακτική μορφή απόδοσης το κειμένου και με την εξασφάλιση της χρήσης διεπαφών που είναι απλές και «καθαρές». Ως άλλες εναλλακτικές επιλογές προτείνονται κείμενα εύκολα προς ανάγνωση και τεχνολογίες μετατροπής των κειμένων σε ομιλία.

2.3 Βασικές αρχές

Η ψηφιακή προσβασιμότητα συχνά θεωρείται πολύ τεχνική, δύσκολη ακόμη και αδύνατη. Αυτό συμβαίνει επειδή ακούγεται ουτοπικό ή χρειάζεται υπέρ του δέοντος προσπάθεια για να σχεδιαστούν τα πάντα. Εστιάζοντας όμως στον χρήστη και όχι στην τεχνολογία θα συλλάβετε, σύντομα, την ιδέα.

Μια σημαντική βασική αρχή είναι η ισοδυναμία. Η εμπειρία της προσβασιμότητας δεν θα είναι πάντα ίδια για όλους τους χρήστες. Όμως, στόχος είναι σε όλους τους χρήστες να παρέχεται η ισοδύναμη πληροφορία.

Μερικά παραδείγματα:

Εφόσον θέλετε να ενημερώσετε για κάτι σημαντικό, η χρήση αρχείου βίντεο είναι ένας καλός τρόπος μετάδοσης της πληροφορίας, ιδιαίτερα από την στιγμή που μεγάλο μέρος του πληθυσμού αντιμετωπίζει δυσκολίες κατά την ανάγνωση. Αλλά, καθώς δεν είναι όλοι σε θέση να ακούσουν τον ομιλητή του βίντεο σίγουρα χρειάζονται λεζάντες. Για όλα όσα ακούγονται αλλά δεν προβάλλονται πρέπει να υπάρχουν λεζάντες, που θα βοηθήσουν τους χρήστες με δυσκολία στην ακοή.

Εάν παράγεται ένα έγγραφο στο οποίο θέλετε να υπογραμμίσετε κάτι για τους αναγνώστες σας, η χρήση χρωμάτων μπορεί να αποδειχτεί αποτελεσματική, καθώς τα έντονα χρώματα είναι ευδιάκριτα σε έγγραφα που το κείμενο είναι γραμμένο με μαύρους χαρακτήρες σε άσπρο φόντο. Ωστόσο, δεν μπορούν όλοι να δουν τα χρώματα. Ως εκ τούτου, εκτός από την χρήση χρωμάτων χρειάζεται και χρήση έντονου (bold) κειμένου, υπογράμμισης ή συμβόλων, που μεταφέρουν το μήνυμα σε όλους. Το χρώμα δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ανεξάρτητα για την μετάδοση ενός μηνύματος.

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Με την ολοκλήρωση της παρουσίασης των προηγούμενων παραδειγμάτων έλλειψης προσβασιμότητας ρωτήστε τα μέλη της ομάδας σχετικά με το αν μπορούν να σκεφτούν κάποιο άλλο παράδειγμα και τον τρόπο επίλυσης του.

2.4 Ένα παράδειγμα προσβασιμότητας: Διαχείριση της χρωματικής αντίθεσης

Η αναγκαιότητα χρήσης χρωματικών αντιθέσεων για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας είναι μεγάλη γιατί καθιστά το κείμενο ευανάγνωστο για τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό χρηστών, ανεξαρτήτως των ικανοτήτων που διαθέτουν, του περιεχομένου ή της κατάστασης. ΔΕΝ σημαίνει ότι η χρήση χρώματος είναι πάντοτε προβληματική ή ότι η ασπρόμαυρες ιστοσελίδες είναι πιο εύκολα προσβάσιμες. Είναι σημαντικό να το θυμάστε.

Το ποσοστό ανάμεσα στην αντίθεση του κειμένου και του χρώματος φόντου είναι μετρήσιμο και για να δοθεί και ένα παράδειγμα, το ποσοστό αυτό δεν πρέπει να είναι χαμηλότερο από 4.5:1 στο βασικό σώμα του κειμένου. Η μέτρηση του ποσοστού αντίθεσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με την χρήση ενός δωρεάν εργαλείου που μπορείτε να κατεβάσετε, όπως το [Colour Contrast Analyser from The Paciello Group](#)

Ακολουθεί ένα παράδειγμα σχετικό με την καλή και κακή χρωματική αντίθεση (πηγή: Πανεπιστήμιο του Harvard)

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Συνιστάται στους εκπαιδευτικούς να πραγματοποιήσουν λήψη του εργαλείου ανάλυσης της χρωματικής αντίθεσης που αναφέρεται ή άλλου παρόμοιου, πριν από το μάθημα. Έπειτα, ο εκπαιδευτικός μπορεί να κάνει χρήση του εργαλείου, κατά την διάρκεια του μαθήματος και να συγκρίνει το ποσοστό χρωματικής αντίθεσης ανάμεσα σε δύο ιστοσελίδες. Καλό θα ήταν η μια σελίδα να αποτελεί παράδειγμα καλής χρωματικής αντίθεσης, ενώ η άλλη όχι.

2.5 Ιστότοποι, έγγραφα και εφαρμογές

Η ψηφιακή προσβασιμότητα καλύπτει όλες τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών καθώς και το διαδίκτυο των πραγμάτων. Δεν είναι λίγες οι φορές που υπάρχει δυσκολία διάκρισης του ψηφιακού κόσμου από τον πραγματικό, καθώς είναι πια τόσα σημεία της ζωής μας που συνδυάζουν και τους δύο.

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Σε αυτό το σημείο, ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιβεβαιώσει ότι όλοι κατανοούν την σημασία του όρου «διαδίκτυο των πραγμάτων». Ρωτήστε εάν κάποιος από τους μαθητές γνωρίζει την σημασία. Εάν δεν γνωρίζει κανείς, ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει ο ίδιος τον ορισμό.

[Definition of Internet of things](#)

Σε αυτήν την εκπαιδευτική ενότητα εστιάζουμε στην προσβασιμότητα στις ιστοσελίδες, στα έγγραφα και τις εφαρμογές, καθώς αποτελούν τα στοιχεία που υπόκεινται στην Οδηγία για την προσβασιμότητα του διαδικτύου (Web Accesibility Directive). Η Οδηγία για την προσβασιμότητα του διαδικτύου αποτελεί έναν νόμο σύμφωνα με τον οποίο όλοι οι οργανισμοί του δημοσίου τομέα των κρατών της Ευρώπης πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της προσβασιμότητας. Η οδηγία παρουσιάζεται πιο αναλυτικά στην ενότητα «Ενθάρρυνση των ατόμων με αναπηρία με αναφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα».

- Ένας ιστότοπος μπορεί να είναι οποιοδήποτε σύνολο ιστοσελίδων, εξωτερικών, εσωτερικών, δημόσιων ή κλειστών ομάδων.

- Τα έγγραφα μπορεί να είναι οποιοδήποτε μορφής, αλλά στην πραγματικότητα, η συντριπτική πλειονότητα των εγγράφων που δημοσιεύονται σε ιστότοπους είναι έγγραφα PDF και μερικές φορές αρχεία Word.
- Στις μέρες μας, σχεδόν όλα ονομάζονται «εφαρμογές». Όμως, σε αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θεωρούμε εφαρμογές μόνο όσες έχουν αναπτυχθεί για τα smartphone κινητά και χρησιμοποιούνται από αυτά.

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Ο δάσκαλος μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές να δώσουν ένα παράδειγμα ιστότοπου, ένα παράδειγμα εγγράφου και ένα παράδειγμα εφαρμογής, ώστε να έχουν μια εικόνα για καθένα από τα στοιχεία που καλύπτονται από την Οδηγία.

2.6 Ο ρόλος και τα πλεονεκτήματα της προσβασιμότητας στο πλαίσιο ενός οργανισμού

Για να μπορούν να χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών για την προσβασιμότητα, σε όλες τις αντίστοιχες περιπτώσεις, πρέπει να υπάρχει ένα πλαίσιο που να επιτρέπει μια συστηματική προσέγγιση του ζητήματος σε οργανωτικό επίπεδο. Η προσβασιμότητα του διαδικτύου είναι μια συνεχής διαδικασία που πρέπει να εξεταστεί σε σχέση με τις βασικές εξελίξεις εντός του οργανισμού σχετικά με, π.χ. το πελατολόγιο, την στρατηγική, τις μεθόδους εργασίας και την συνεργασία με την κοινότητα. Η προσβασιμότητα του διαδικτύου πρέπει, με άλλα λόγια, να

αντιμετωπίζεται ως ένα πρόγραμμα σε εξέλιξη και όχι σαν δραστηριότητες που συμβαίνουν ad hoc.

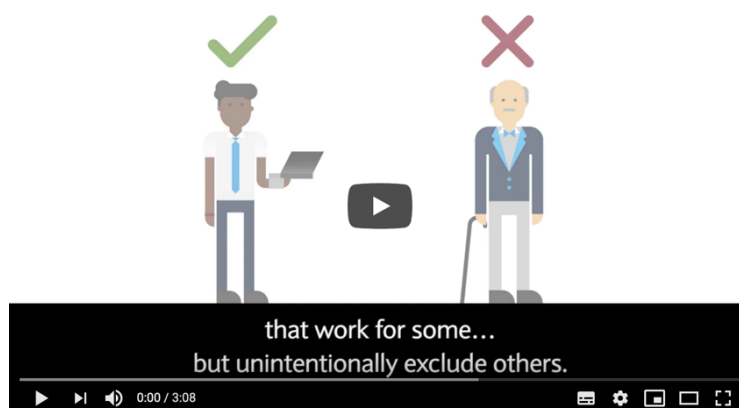
2.6.1 Η προσβασιμότητα στην πράξη: Barclays Bank

Η τράπεζα Barclays έχει δημιουργήσει μια στρατηγική προσβασιμότητας σε επίπεδο οργανισμού για τον εντοπισμό, την πρόβλεψη και την αντιμετώπιση των πρόσθετων αναγκών πελατών και συναδέλφων με διαταραχές που χαρακτηρίζει την ταυτότητα της επωνυμίας της.

«Στην Barclays, η προσβασιμότητα είναι κάτι πολύ πιο πέρα από τα όρια της αναπηρίας. Έχει να κάνει με την βοήθεια που παρέχεται για να μπορούν όλοι να δουλεύουν, να αποταμιεύουν και να ζουν ανεξάρτητα από την ηλικία τους, την κατάσταση, την ικανότητά τους ή τις συνθήκες»-Paul Smyth, Υπεύθυνος Ψηφιακής Προσβασιμότητας, Barclays.

Η ομάδα προσβασιμότητας της τράπεζας Barclays προτρέπει όλες τις ψηφιακές ομάδες να ενσωματώνουν τη προσβασιμότητα στις υπηρεσίες και την πολιτική τους μέσα από μια αποτελεσματική διοίκηση, συνεργασία, εκπαίδευση και χρήση εργαλείων. Σε επίπεδο επιχείρησης, έχουν καθιερώσει μια στρατηγική για την προσβασιμότητα, πρότυπα και προγράμματα συνδυαστικά με χορηγίες που την έχουν καταστήσει ως την πιο εύκολα προσβάσιμη και χωρίς αποκλεισμούς εταιρεία στο Χρηματιστήριο Αξιών Financial Times Stock Exchange (FTSE).

Επιπλέον, για να βοηθήσουν τον καθένα να κατανοήσει τη φιλοσοφία της Barclays, που είναι προσανατολισμένη στην προσβασιμότητα, δημιούργησαν μια προσβάσιμη λίστα αναπαραγωγής στο YouTube, με μια σειρά από κινούμενα σχέδια που βοηθούν τους συναδέλφους τους να κατανοήσουν τι είναι η προσβασιμότητα, τα οφέλη αυτής και τις διάφορων μορφών αναπηρίες.

[Barclays Accessible Banking YouTube playlist](#)

Πηγή:
[“Barclays bank Case Study”, W3C](#)

Σελίδα 11 από 17

[“Three lessons from Barclays about winning the business case for accessibility”, AbilityNet](#)

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Αφού διαβάσετε το παράδειγμα «Προσβασιμότητα στην πράξη». Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ρωτήσει τους μαθητές εάν γνωρίζουν παραδείγματα άλλων εταιρειών που έχουν ενσωματώσει την προσβασιμότητα στην φιλοσοφία και στον τρόπο δράσης του οργανισμού τους. Οι μαθητές μπορούν να μοιραστούν ένα οποιοδήποτε σχετικό παράδειγμα που μπορεί να διαθέτουν. Ανάλογα με το προφίλ των μαθητών στους οποίους απευθύνεται, ο εκπαιδευτικός μπορεί, εφόσον το επιθυμεί να προσπελάσει και να παρουσιάσει ένα-δύο βίντεο από την προσβάσιμη λίστα αναπαραγωγής της Barclays στο YouTube (Barclays Accessible Playlist).

2.6.2 Μοντέλο Ωριμότητας στην Προσβασιμότητα

Το φόρουμ Business Disability έχει καθιερώσει ένα μοντέλο ωριμότητας σχετικά πρακτική της προσβασιμότητας σε επίπεδο οργανισμού (Business Disability Forum, 2016). Το μοντέλο περιγράφει 5 επίπεδα ωριμότητας της προσβασιμότητας ενός οργανισμού και τα αντίστοιχα θέματα:

- Επίπεδο 1 – Άτυπο (Informal) (Δεν υπάρχει σχετική τεκμηρίωση ή διαδικασία)
- Επίπεδο 2 –Καθορισμένο (Defined)(Υπάρχει τεκμηρίωση που δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή ή δεν έχει ολοκληρωθεί)
- Επίπεδο 3 –Επαναλαμβανόμενο (Repeatable) (Η διαδικασία έχει καθιερωθεί και εφαρμόζεται με συνέπεια)
- Επίπεδο 4 – Υπό διαχείριση (Managed Managed) (Η διαδικασία εποπτεύεται και βελτιώνεται, συνήθως από κάποια επιχείρηση)
- Επίπεδο 5 - Βέλτιστη πρακτική (Best practice) (Καινοτομία, βελτίωση και κοινή χρήση)

Για να αξιολογήσει το επίπεδο ωριμότητας, σε αυτό το πλαίσιο αξιολογούνται οι πρακτικές του οργανισμού από δέκα διαφορετικές απόψεις, όπως για παράδειγμα η τεχνογνωσία προσβασιμότητας, η ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναπηρία, η ηγεσία σε εκτελεστικό επίπεδο, τα πρότυπα αναφοράς οι πρακτικές σύναψης συμβάσεων και η ανάπτυξη συστήματος κύκλου ζωής.

Όπως συμβαίνει με τις περισσότερες πρακτικές σε επίπεδο οργανισμών, η πιθανότητα επιτυχίας αυξάνεται ανάλογα με τον βαθμό ένταξης και συμμετοχής των ανώτατων στελεχών του οργανισμού σε αυτές. Μια έρευνα, που διεξήχθη από τον International Association of Accessibility Professionals, IAAP, (διεθνής οργανισμός επαγγελματιών προσβασιμότητας) το 2019, δείχνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της αυξημένης ωριμότητας των προγραμμάτων προσβασιμότητας και του επιπέδου επενδύσεων ενός οργανισμού σε συγκεκριμένα δεδομένα, αναφορικά με την ηγεσία και την διαχείριση.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, ο IAAP προτείνει 10 τομείς επενδύσεων που θα συντελέσουν στην εξασφάλιση επιτυχημένων προγραμμάτων προσβασιμότητας. Οι βασικές προτεινόμενες επενδύσεις περιλαμβάνουν:

- Χρηματοδότηση & πηγές προσβασιμότητας
- Κριτήρια προσβασιμότητας σε συμβόλαια και διατάξεις συμβάσεων.
- Η προσβασιμότητα σε πρακτικές σχεδιασμού, συγγραφής, μηχανικής και ελέγχου
- Συμμετοχή στην κοινότητα των ατόμων με αναπηρία.
- Έγγραφη πολιτική σε επίπεδο οργανισμού και ανώτερη ηγεσία.
- Πρότυπα αναφοράς και πρακτικές συμμόρφωσης.

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ρωτήσει τους μαθητές σε ποιο επίπεδο του μοντέλου ωριμότητας θεωρούν ότι βρίσκεται ο οργανισμός στον οποίο εργάζονται και για ποιο λόγο. Ο εκπαιδευτικός μπορεί, ακόμη, να επιλέξει μερικά παραδείγματα που θα μοιραστεί ο ίδιος με την ομάδα, στην περίπτωση που οι μαθητές δεν είναι πρόθυμοι, ή δεν είναι σε θέση να μοιραστούν κάποιο παράδειγμα. Ο εκπαιδευτικός μπορεί, επίσης, να επιλέξει να παρουσιάσει το παρακάτω σύντομο βίντεο, που επεξηγεί το μοντέλο ωριμότητας της προσβασιμότητας.

[A brief video explanation of the Accessibility Maturity Model](#)

2.6.3 Σε επίπεδο οργανισμού

Η προσβασιμότητα αγγίζει διάφορους τομείς των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ενός οργανισμού. Προκειμένου να διατηρηθεί η δέσμευση του οργανισμού ενεργή, και το πιο σημαντικό, για να μετουσιωθεί στην πράξη, όλο το προσωπικό πρέπει να γνωρίζει πώς θα συμβάλει από την δική του, συγκεκριμένη, θέση. Και δεν είναι κάτι που περιορίζεται στις θέσεις όσων εργάζονται άμεσα στην ανάπτυξη ιστοσελίδων, όπως είναι οι τομείς του σχεδιασμού, της ανάπτυξης, της συγγραφής, της μηχανικής και των δοκιμών. Ο κατάλογος των επιτυχημένων επενδύσεων, που αναφέρεται παραπάνω, δείχνει ότι το προσωπικό που εργάζεται στον τομέα της διαχείρισης, τις συμβάσεις, τους ανθρώπινους πόρους και την επικοινωνία πρέπει, επίσης, τουλάχιστον σένα βασικό επίπεδο, να έχει συνειδητοποιήσει και να γνωρίζει την σημασία της προσβασιμότητας.

2.6.4 Ανάπτυξη Ιστοσελίδων

Όλο το προσωπικό που εμπλέκεται στην ανάπτυξη ιστοσελίδων ασχολείται με έναν τομέα που επηρεάζει την προσβασιμότητα. Ωστόσο, οι σχετικές με την προσβασιμότητα προδιαγραφές δεν αφορούν όλο το προσωπικό. Είναι πολύ πιο λειτουργικό όταν για κάθε τμήμα του οργανισμού ορίζονται συγκεκριμένες προδιαγραφές σύμφωνα με τις οποίες εργάζεται κάθε ομάδα ή άτομο και αυτές οι απαιτήσεις βασίζονται στην συγκεκριμένη θέση εργασίας και επομένως σχετίζονται με την δουλειά του καθενός. Με τον τρόπο αυτό, υπάρχει και κατανομή ευθυνών και ως εκ τούτου, διάδοση της γνώσης.

2.6.5 Τα πλεονεκτήματα της προσβασιμότητας

Η προσβασιμότητα μπορεί, επίσης, να νοηθεί ως τρόπος διάρθρωσης ψηφιακών πληροφοριών με συνεπή τρόπο, ως εξορθολογισμός της ανάπτυξης και δημιουργία περιεχομένου, ως διασφάλιση ότι η επωνυμία και ο σχεδιασμός παρουσιάζονται με συνεκτικό τρόπο και βελτιώνουν το ψηφιακό μάρκετινγκ.

Κάτι τέτοιο μπορεί να ακούγεται πολύ καλό για να είναι αληθινό αλλά καθώς η προσβασιμότητα στηρίζεται σε πρότυπα και στην κάλυψη των αναγκών των χρηστών το να χρησιμοποιήσετε την προσβασιμότητα ως την ιδέα γύρω από την οποία θα δομηθεί η διαδικασία σχεδιασμού, τελικά, εξασφαλίζει την ποιότητα αλλά και την αποτελεσματικότητα σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο διάστημα. Μερικά παραδείγματα:

Μια από τις βασικές ιδέες της ψηφιακής προσβασιμότητας έχει να κάνει με τη συνέπεια. Είναι ευκολότερο να χρησιμοποιείς κάτι που μοιάζει να έχει ξανά χρησιμοποιήσει στο παρελθόν. Αυτό, είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους χρήστες με γνωστική αναπηρία και χρήστες που δεν γνωρίζουν καλά την τεχνολογία. Ωστόσο, τα αναγνωρίσιμα μοτίβα καθιστούν την ολοκλήρωση μιας διαδικασίας ως ευκολότερη και αποτελεσματικότερη για όλους τους χρήστες.

Μια άλλη βασική ιδέα της προσβασιμότητας αποτελεί η δομή του περιεχόμενου, π.χ. ότι έχει να κάνει με τους τίτλους. Διασφαλίζοντας ότι οι δημιουργοί περιεχομένων χρησιμοποιούν υποδείγματα αντί να μπαίνουν στην διαδικασία να εφεύρουν κάθε φορά τον τρόπο που στήνεται μια ιστοσελίδα ή ένα έγγραφο, εξοικονομείται χρόνος, ο γραφικός σχεδιασμός γίνεται σταθερός και η προσβασιμότητα βελτιώνεται για πολλές ομάδες χρηστών και ιδιαίτερα για χρήστες με δυσκολία στην ανάγνωση και με περιορισμένη όραση.

Η τρίτη βασική ιδέα αφορά στα παρακάτω τεχνικά πρότυπα. Όπως η Google μοιάζει με έναν κωφό και τυφλό χρήστη, που μπορεί μόνο να ερμηνεύει τον κώδικα και όχι να σχεδιάζει την ιστοσελίδα σας, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο οι ίδιες δράσεις συντελούν στην ενίσχυση της υποστηρικτικής τεχνολογίας και προωθούν, επίσης, την βελτιστοποίηση της μηχανής αναζήτησής σας. Και στις δύο περιπτώσεις χρησιμοποιείται η δομή του περιεχομένου, η σημειωτική (νόημα μιας λέξης, φράσης, κειμένου) και η λειτουργικότητα παρουσίασης του περιεχομένου του διαδικτύου με σκοπό να εξετάσουν την σχετικότητα του περιεχομένου.

Σαν να μην έφτανε αυτό, η ευέλικτη ανάπτυξη με πρώιμες δοκιμές βασισμένες σε πραγματικές ανάγκες των χρηστών τείνει συχνά να εξοικονομεί πόρους στο τέλος, καθώς τα λάθη μπορούν να εντοπιστούν και να αποφευχθούν πριν είναι πολύ αργά.

2.6.6 Η προσβασιμότητα στην πράξη: The National Public Radio (NPR) (Το Εθνικό Δημόσιο Ραδιόφωνο)

Ένα πρόγραμμα, με τον τίτλο “The American Life” μεταδόθηκε σε περισσότερους από 500 σταθμούς National Public Radio (NPR) στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και είχε ένα κοινό περίπου 2,1 εκατομμυρίων ακροατών κάθε εβδομάδα. Το 2011, κατά την εφαρμογή των νέων κανονισμών στις ΗΠΑ, κάθε πομπός άρχισε να δημιουργεί κείμενα

απομαγνητοφώνησης για όλα τα καταγεγραμμένα προγράμματα. Μια σχετική μελέτη που διεξήχθη για την συγκεκριμένη αλλαγή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αλλαγή όχι μόνο συμμορφωνόταν με τις νομικές υποχρεώσεις αλλά δημιούργησε και έναν αριθμό πλεονεκτημάτων για το Εθνικό Δημόσιο Ραδιόφωνο συμπεριλαμβανομένων των παρακάτω:

- Αύξηση της κίνησης στις μηχανές αναζήτησης κατά 6,86%
- Αύξηση μοναδικών επισκεπτών στον ιστότοπο κατά 4,18%
- Το 7,23% των επισκεπτών είδε τουλάχιστον ένα κείμενο απομαγνητοφώνησης.
- Καλύτερη κατανόηση για τους επισκέπτες που είχαν γνώση της Αγγλικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα.
- Δυνατότητα αξιοποίησης των κειμένων απομαγνητοφώνησης, από πλευράς επισκεπτών σε θορυβώδη περιβάλλοντα ή ευαίσθητα ηχητικά περιβάλλοντα.

Πηγή:

[“This American Life” Case study, 3PlayMedia](#)

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ρωτήσει τους μαθητές εάν:

- Μπορούν να σκεφτούν κάποιο επιπλέον πλεονέκτημα της προσβασιμότητας σε έναν οργανισμό;
- Γνωρίσουν κάποιο παράδειγμα κατά το οποίο η προσβασιμότητα βελτίωσε την δραστηριότητα μιας επιχείρησης;
- Έχει βιώσει κανείς τους κάποια εμπειρία έλλειψης ψηφιακής προσβασιμότητας και τι σκέφτηκε για αυτό σε σχέση με τον οργανισμό; Μπορούν να αναφέρουν κάποιο παράδειγμα κατά το οποίο ένα άτομο με αναπηρία διατύπωσε κάποιο παράπονο σε σχέση με έλλειψη προσβασιμότητας και από ποια οπτική πραγματοποιήθηκε αυτό το παράπονο;
- Έχει βιώσει κανείς τους κάποια θετική εμπειρία ψηφιακής προσβασιμότητας και τι σκέφτηκε για αυτό σε σχέση με τον οργανισμό;

2.6.7 Εμπεδώνοντας τι μάθαμε: Τώρα, είναι η σειρά σου!

- Σκεφτείτε ένα παράδειγμα, ενός περιστατικού που ίσως έχει συμβεί στην δική σας καθημερινότητα και ανταποκρίνεται στο παράδειγμα της έλλειψης προσβασιμότητας. Μπορείτε να σκεφτείτε Τα παρακάτω ερωτήματα:
  - Πώς αισθανθήκατε;
  - Τι κάνατε;
  - Τι θα μπορούσατε να έχετε κάνει για να διευθετήσετε την κατάσταση;

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει σε κάθε μαθητή ξεχωριστά να μοιραστεί την εμπειρία του με τους υπόλοιπους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ξεκινήσει ο ίδιος δίνοντας ένα παράδειγμα από την προσωπική του εμπειρία και να πυροδοτήσει την συζήτηση.

- Σκεφτείτε κάποιο φιλικό πρόσωπο, ένα μέλος της οικογένειας ή κάποιο άτομο στην ζωή σας το οποίο μπορεί να έχει ανάγκη προσβασιμότητας. Αξιοποιώντας τις πληροφορίες που περιεγράφηκαν σε αυτό το κεφάλαιο:
  - Μπορείτε να διακρίνετε σε ποια κατηγορία χρήσης θα ανήκαν;
  - Ποιες βασικές ανάγκες προσβασιμότητας μπορείτε να σκεφτείτε για αυτό το άτομο;

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τους μαθητές να μοιραστούν τα δικά τους παραδείγματα με την υπόλοιπη ομάδα. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βασιστεί και σε παραδείγματα που έχουν ήδη αναφερθεί κατά την διάρκεια των μαθημάτων αυτής της διδακτικής ενότητας.

- Μπορείτε να αναζητήσετε στο διαδίκτυο και να βρείτε ένα καλό παράδειγμα προσβασιμότητας που ανταποκρίνεται στα παραδείγματα που δίνονται σε αυτό το κεφάλαιο. Μπορεί να αφορά σε τοποθέτηση λεζάντων σε βίντεο, διερμηνεία στην νοηματική γλώσσα ή σε ευέλικτο γραφικό σχεδιασμό.
- Επιλέξτε έναν οργανισμό και εξετάστε τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται την προσβασιμότητα σύμφωνα με τις βασικές αρχές που διδάχτηκαν σε αυτό το κεφάλαιο:
  - Αρχικές σκέψεις σχετικά με την προσβασιμότητα στην ιστοσελίδα τους.
  - Περιγράφουν την προσβασιμότητα των ιστοσελίδων τους; (μπορεί, για παράδειγμα, να υπάρχει μια δήλωση προσβασιμότητας ή μια περιγραφή σχετικά με το πώς θα χρησιμοποιηθεί)
  - Με βάση της πληροφορίες που διαθέτετε, σε ποιο επίπεδο του μοντέλου ωριμότητας του φόρουμ Business Disability, θα τοποθετούσατε αυτόν τον οργανισμό;

Συμβολές για εκπαιδευτικούς: Για τις δύο τελευταίες ασκήσεις, ο εκπαιδευτικός μπορεί να ρωτήσει τους μαθητές να παρουσιάσουν τα ευρήματα των ερευνών τους στην υπόλοιπη ομάδα. Σε κάθε μαθητή πρέπει να δοθεί ένας συγκεκριμένος χρόνος ούτως ώστε να περιοριστεί η συζήτηση. Σε περίπτωση που κάποιος μαθητής δεν επιθυμεί να μοιραστεί τα ευρήματα τις έρευνας του πρέπει να γίνει σεβαστό.

